

quis sum ego, aut quis est hic sermo meus? Si hunc tantillum vocis laborem, inutilem esse doleret homo pusillus, imo et nihil; quam justus indignabitur Dominus majesticis, si tantam ejus operam nostra aut duritia aut negligentia contingat evacuari? Avertat hoc in servulis suis, qui pro eorum salute induere dignatus est formam servi! *Serm. III, in Natal. Dom.*

Primus Adam pelliceis vestitur tunicis, pannis secundus involvitur. Non est tale iudicium mundi. Aut iste fallitur, aut mundus errat; sed divinam impossibile est falli Sapientiam. Et mox: Christus utique, qui non fallitur, elegit quod molestus est. Id ergo melius, id utilius, id potius eligendum. Et quisquis aliud docet, vel suadet, ab eo tanquam seductore cavendum. *S. BERN. ser. III, in Natal. Dom.*

Quid mirum, si inter prospera fluctuas et adversa, qui necdum statuisti super petram pedes tuos? dicebat S. Bernardus Henrico magistro suo.

S. Franciscus Salesius dicebat: Non maneamus in nobis, sed mente, intentione, ac fiducia domicilium figamus in aperto latere Christi, nam sine illo nihil possumus, et licet possemus, nollemus tamen aliquid sine illo aggredi; totum in illo, totum per illum, totum cum illo, totum propter illum nos habere oportet; totum nostrum ipse est.

Christus S. Brigittæ dixit: Magis paterer eor meum vulnerari et dividi, quam te carere. Et iterum: Talis mihi etiamnum est voluntas, qualis fuit pendenti in cruce; idem enim modo sum, qui tunc fui, quando latroni misericordiam petenti peccata omnia dimisi et colli portas aperui.

AUCTORES.

Eusebii Nierenbergii, *Amor erga Jesum.*
Jeremie Drexelii, *Christus nascens, moriens, resurgens.*

Gasparis Tausch, *Fontes Salvatoris.*
Francisci Arrias, *Tomus de Imitatione Christi.*

Antonius Gaudier, *de Imitatione Christi.*
Ludolphus Saxiona, *de vita Christi.*

Eusebii Nierenbergii, *in Doctrinis Asceticis lib. III.*

COGNITIO SUI.

QUOAD ESSENTIAM.

DEFINITIO. — Est scientia, qua homo ad movendum affectum suum, seipsum quoad naturalia et moralia cognoscit, et quid ex se habeat, quid vero ex Deo possideat, attentam mentis consideratione discernit. *JACOBI ALVAR. t. II, l. IV, p. 2, c. 1.*

DIVISIO. — Dividi potest in Cognitionem sui quoad *naturalia*, et quoad *moralia*; illa est, qua cognoscuntur ea, quae a natura quisque habet; hæc est, qua considerantur, quæ libero suo arbitrio quisque operatus est.

ACTUS. — Tres potissimum possunt assignari. Primus est, quo quis cognoscit, quid fuit, quia sperma fetidum; quid est, quia vas stercorum; et quid erit, quia esca verminum. *S. BERN. in Form. hum. vit.*

Secundus, quo consideratur, quid quisque potuerit, possit, et poterit, videlicet undequaque *nihil*; nam, ut sapienter S. Augustinus dixit, sicut oculus corporis, licet plenissime sanus, nisi candore lucis adjunctus, non potest cernere; sic homo quibuscumque donis ornatus, nisi æterna luce Justitiæ divinitus adjuvetur, non potest recte vivere. *S. AUG. l. de Nat. et grat. c. 26.*

Tertius est, quo cognoscitur, quid quisque fecerit, faciat, aut facturus sit; id quod graphice S. Bernardus expressit, dum dixit: Quid necesse est singularis ejus, id est, animæ miseria numerare, quam sit onerata peccatis, obfusa tenebris, irretita illecebris, pruriens concupiscentiis, obnoxia passionibus, impleta illusionibus, prona semper ad malum, in vitium omne proclivis, postremo totius confusionis et ignominie plena? Mirum, si ipse quoque justitiæ nostræ omnes, ad lumen veritatis inspectæ, velut pannus menstruatæ inveniantur; injustitiæ deinceps quales reputabuntur? Si lumen, quod in nobis est, tenebræ sunt, ipse tenebræ, quante erunt? *S. BERN. s. v. in Dedie. Eccl.*

EX S. SCRIPTURA.

Vide vias tuas in convulle; scito, quid feceris. *JER. II, 23.*

Ego vir videns paupertatem meam, in virga indignationis ejus. *THRES. III, 2.*

Contemplabor, ut videam, quid dicatur mihi, et quid respondeam ad arguentem me. *HABAC. II, 1.*

NECESSITAS. — Si ignoras te, o pulcherrima inter mulieres, egredere, et abi post vestigia gregum tuorum. *CANT. I, 7.*

UTILITAS. — Vulnerasti cor meum, soror mea sponsa, in uno oculorum tuorum, et in uno crine colli tui; *CANT. IV, 9*, id est, per cognitionem tui, ut Alvarez et alii interpretantur.

Postquam ostendisti mihi (scilicet probrum et malum statum meum) percussi femur meum. *JER. XI, 19.*

EX SS. PATRIBUS.

QUALITAS. — Revera omnium causarum difficillimum est, seipsum cognoscere; non enim solus oculus ea, quæ extrinsecus habentur, inspiciens, seipsum non valet intueri, sed etiam mens ipsa, satis acute aliena delicta contemplant, tardior est erga suorum cognitionem. *S. BASIL. in Hexm. l. IX.*

Unumquodque coram facie sua ambulabat. Quid est coram facie sua ambulare, nisi seipsa sibi presentia habere? Sicut ambulare coram facie Dei, est, Deum sibi facere presentem. *S. GREG. tom. IV. in Ezech.*

Iste in hac vita justorum labor est, ut semetipsos inveniant, et invenientes, blando et corrigendo ad meliora perducant. *Idem l. X. Mor. c. XXII.*

Electi intra sinum cordis adversum se, quidquid impugnat, enumerant; ibi ante oculos suos omne, quod defleant, coacervant; ibi, quidquid per iram districti Judicis discerni possit, intuentur; ibi tot patitur supplicia, quot pati timent. *Ibidem.*

Qui vult intelligere qualis est, tales debet aspiciere, qualis non est. *Reg. XXIV. Mor.*

Quanto quis minus se videt tanto minus sibi displicet, et quanto majoris gratiæ lumen perceperit, tanto amplius reprehensibilem se esse cognoscit. *Ibidem.*

Prudentis hominis est nosse mensuram suam.

Frustra cordis oculus erigit ad videndum Deum, qui nondum idoneus est ad videndum seipsum. Prius enim est ut cognoscas invisibilia spiritus tui, quam possis esse idoneus ad cognoscendum invisibilia Dei. Et si non potes cognoscere te, non presumas apprehendere ea, quæ sunt supra te. Præcipuum et principale speculum ad videndum Deum, animus rationalis intuens seipsum. *HUGO l. III. de Anima.*

Scio, neminem absque sui cognitione salvari, de qua nimirum mater salutis humilitas oritur, et timor Domini, qui et ipse scilicet initium sapientiæ, ita et salutis est. *S. BERN. s. 37. sup. Cant.*

Omnis gravis angustia. Si me inspicio, non tolero meipsum. Si non inspicio, nescio meipsum. Si me considero, terret me facies mea. Si non considero, fallit me damnatio mea. Si me video, horror est intolerabilis. Si non video, mors inevitabilis. *S. ANSELM. in suis Medit.*

Noveris licet omnia mysteria, noveris lata terræ, alta cœli, profunda maris, si te nescieris, eris similis ædificanti sine fundamento, ruinam, non structuram faciens. Quidquid exstruxeris extra te, erit instar congesti pulveris, ventis obnoxium. Non ergo sapiens, qui sibi non est. Sapiens sibi, sapiens erit, et bibet de fonte putei sui primus ipse. *S. BERN. c. III.*

Semper tibi displiceat, quod es, si vis pervenire ad id, quod non es; nam ubi tibi plaueisti, ibi remansisti. *S. AUG. ser. I. de Verb. Apost.*

UTILITAS. — Primum ipsum fontem suum, id est, mentem, de qua oritur, consideratio purificat, deinde regit affectus, dirigit actus, corrigit excessus, mores componit, vitam honestat et ordinat; postremo divinarum pariter et humanarum rerum scientiam confert. *S. BERN. de Consid.*

Est primum hominis sapientiam affectantis, contemplari, quid ipse sit; quid intra se, quid infra se, quid supra, quid contra, quid ante, quid postea sit. Hæc consideratio quadripartitum parit fructum, utilitatem sui, charitatem proximi, contemptum mundi, amorem Dei. *S. CANSY. tr. de Symb. c. III.*

Disce ex tuo spiritu cognoscere, quid debeas de aliis spiritibus astimare. Hæc porta, hæc schola, hic introitus, iste ascensus; hæc intratur ad intima, hæc elevatur ad sum-

ma; ex hac siquidem proficisceris ad cognitionem omnium cœlestium, terrestrium, et infernorum. HUGO I. I. *de Anima*.

Magnus accessus ad Deum est cognitio infirmitatis sue. Locis corpora continentur, animi autem locus est affectio sua. Magna est utilitas servo Dei, propriam infirmitatem cognoscere, atque in suis viribus aut meritis nullam fiduciam habere. Tunc enim incipit adesse virtus divina, quando deficere incipit præsumptio humana. CASIOD. super illud *Ps. Miserere mei, quoniam infirmus sum*.

O homo, si te videres, tibi displiceret et mihi placeret; sed quia te non vides, tibi places et mihi displices. Veniet tempus, cum nec mihi, nec tibi placebis; mihi, quia peccasti; tibi, quia ardebis. S. BERN.

Multæ scientiæ hominum; sed nulla melior est illa, qua cognoscit homo seipsum; beatus homo, qui se potest cognoscere. *Idem de Inter. domo c. XXVIII*.

Noveris te, ut Deum timeas; noveris et ipsum, ut æque ipsum diligas. In altero inicias ad sapientiam, in altero consummaris; quia initium sapientiæ timor Domini est, et plenitudo legis est caritas. *Idem, ser. 37 in Cant.*

DIGNITAS. — Est omnium disciplinarum pulcherrima ac maxima, seipsum nosse. S. CLEM. Pœd. I. III.

Melior est scientia, si teipsum cognoscas, quam si te neglecto cursum siderum, vires herbarum, complexiones hominum, naturas animalium, cœlestium, terrestriumque omnium cognitionem habeas; multi enim multa sciunt, et seipsos nesciunt, cum tamen summa Philosophia sit sui cognitio. HUGO DE S. VICTORE I. *de Claustro animæ*.

EX LIBELLO DE IMITATIONE CHRISTI.

Hæc est utilissima et altissima lectio, sui ipsius vera cognitio et despectio. L. I. c. II.

Qui bene seipsum cognoscit, sibi ipsi vilescit, nec laudibus delectatur humanis. *Ibidem*.

Humilis tui cognitio certior via est ad Deum, quam profunda scientiæ inquisitio. L. I. c. IV.

Ad te ipsum oculos reflecte, et aliorum, facta caveas judicare. In iudicando alios homo frustra laborat, sepius errat, et leviter

peccat; seipsum vero discutendo et iudicando, semper fructuose laborat. L. I, c. IV.

Habe semper oculum super te primum, et admoneas teipsum specialiter præ omnibus tibi dilectis. L. I. c. XXI, § 3.

Nunquam eris devotus et internus, nisi de alienis silueris, et ad teipsum specialiter respexeris. L. II, c. V.

EXEMPLA.

S. Augustinus assiduo precabatur, et dicebat: Deus semper idem, noverim me, noverim te. ROMA. p. II, tr. II, c. IX.

S. Franciscus Seraphicus perditus et pernox in hac oratione erat occupatus: Domine, quis sum ego, et quis tu? *Ibidem*.

B. Margarita, sanctimoniali Institutu S. Dominici, cum peteret a Deo gratiam cognoscendi viam, per quam antiqui Patres ad tantam sanctitatem pervenissent, in libro aureis litteris exarata hæc verba ei ostensa sunt: Perfectio antiquorum Patrum isthæc fuit: Deum amare, seipsum nosse et despiciere, aliorum vero contemnere neminem, neminem vel in re minima iudicare. *Ibid.*

Willigisus, Coloniensis Archiepiscopus, in veteris sue fortune memoriam, in museo, et ubique alibi rotam (erat enim patre rhedario natus) cum hæc epigrapha depingi curavit: Qui sis, fuerisque memento. ENGELM. *Don. 3. Ad. § 4.*

EXEMPLA DOMESTICA.

S. Ignatius statim a primo conversionis sue initio, ad intimam sui ipsius notitiam studuit penetrare, iis adhibitis mediis, quæ plurimum istuc facere posse cognoverat, quæque ipse in libello Exercitiorum indicat his verbis: Considerabo meipsum, quisnam aut qualis sim, additis exemplis quæ, me in majorem mei contemptum trahant; ut si mecum reputem, quantulus sim ad hominum omnium cœtum comparatus; quid deinde sit multitudo universa mortalium, si cum Angelis, beatisque hominibus conferatur. Adde, quid rei sit tandem, quidquid est creatum præ ipso Creatore; jam quid homuncio unus esse possum? Demum inspiciam corruptionem mei totius, pravitatem animæ, ac corporis fœditatem, ac me tamquam ulcus sive apostema esse ducam, ex

quo tanta sanies peccatorum tantaque vitiorum lues defluxit. *Exerc. II, hebdom.*

S. Franciscus Xaverius dicere solebat, eos, qui in virtutibus sincere proficere cupiunt, in sui cognitione diu multumque versari oportere, fibris cupiditatum evulsis, veræ humilitatis altas radices figere. *Vita I. IV, c. XXIV.*

S. Franciscus Borgia omnia sibi hospitia optime semper preparata esse dicebat, eo quod semper duos nuntios, scilicet cognitionem sui et inferni præmitteret, qui hospitium prepararent. Sed et alias postquam in asceticis se exercere consuevit, duas quotidie horas in meditatione cognitionis sui consumebat, in eoque totus erat, ut quidquid audiret, videret, legeret, in hujus potissimum argumenti usum traheret. *Vita I. IV.*

Franciscus Suarez rogatus a quodam primario Academiæ professore, uter Deo plus deberet, Rex aliquis, cui Deus sceptrum obtulerit, an ipse, cui Deus Theologiæ claves commiserit? demissis oculis, erubescens respondit: Ille plus ei debet, cui humilitatem sui que notitiam dedit.

EXEMPLA PROFANA.

Lechas, Rex Poloniæ, ab aratro ad regnum evectus, semper vestes rusticæ in palatio suspensas in oculis habebat, ne prior conditio animo excideret. *ÆNEAS SILVIUS de Regno Boh. Idem.*

Primislaus, Rex Poloniæ, ad solium a strava vocatus, sculponcas ac petones asservari jussit, ne umquam rusticum exueret.

Agathocles, Siciliæ Rex, semper testaceis vasis utebatur, ne se filium figuli oblivisceretur. *ENGELM. Emb. IV, § 4, ibid.*

Quidam Rex Mogorum Tamerlani nepos, oh heroica facta villissimos quosque evehere solebat, sed tamen iisdem semper etiam instrumenta artis, ex qua assumpti fuerant, præferri jubebat.

SIMILITUDINES.

QUALITAS. — Sicut oculus alia videns, seipsum tamen non cernit; ita etiam mens nostra corrupta, aliena vitia magis spectat quam sua. *LANGIUS, in Polyanth.*

NECESSITAS. — Sicut ille paterfamilias merito reprehendendus esset qui assiduo

indagaret quid in alienis ædibus fiat, de sua vero domo nullam notitiam habere studeret, atque adeo penitus eam perire sineret; ita non minori reprehensione dignus coram Deo est ille homo, qui se neglecto, cursum cœli, et alia ad se non pertinentia considerat. *Eod. Anonym.*

UTILITAS. — Sicut Christus, dum cæcum illuminavit, oculos luto prius linit; sic nos ad cognitionem nostri, et vitiorum ducit. S. BONA.

MOTIVA.

Quia cognitio sui est via brevissima et certissima perveniendi ad cognitionem Dei; nam, ut S. Bernardus ait, primo omnium oportet animam scire seipsam, quod postulat ordo rationis, quando, quod nos sumus, primum nobis est. S. BERN. *sup. Cant. hom. 36.*

Hinc Cassiodorus ait: Magnus accessus ad Deum est cognitio infirmitatis sue.

Quia per cognitionem talem obtinetur vera humilitas, ut S. Bernardus testatur, dum ait: Ergo tenetis memoria, quod teneam assensum vestrum, neminem absque sui cognitione salvari, de qua nimirum mater salutis humilitas oritur. *Idem ser. 37 in Cant.*

Et S. Hieronymus: Draehma (humilitatis) perit, sed in stercore propriæ vililitatis per cognitionem sui invenitur.

Quia, per eandem cognitionem sui, charitas et beneplacitum Dei non modice promovetur, juxta illud Sancti Bernardi: O homo, si te videres, mihi placeres, et tibi displiceret. *Lib. II, c. V.*

Quia etiam fraterna caritas per talem cognitionem egregie promovetur. Qui enim bene et recte sua ponderaret, inquit Thomas de Kempis, non esset, quod de alio graviter iudicaret.

Quia hæc cognitio est necessaria ad salutem, juxta S. Bernardi testimonium dicentis: Scio, neminem absque cognitione sui salvari; quia qui hæc caret, sequetur concupiscentias inordinatas, implebitque illud Canticorum: Si ignoras te, o pulcherrima inter mulieres, egredere, et abi post vestigia gregum tuorum, et pascæ hædos tuos, id est, inordinatas affectiones tuas. *CANT. I, 7.*

MEDIA.

Oratio; nam, teste S. Gregorio, cognoscere se non potest anima, quæ tota apud se non est, nisi etiam Divinæ luci appropinquet. S. GREG. I. XXXI. *Mor.*

Quies et solitudo animi; nam sicut concussa aqua imaginem respicientis non reddit, sed solum cum est quieta; sic anima non deprehendit se, nisi cum est quieta. Idem, I. II *sup. Ezech. hom. XXXI.*

Accuratam conscientiam examen; nam hoc est speculum, quod Bias frequenter inspici suadebat, ut unusquisque suas actiones contempleretur, ut honestas magis ornaret, turpes vero emendet.

Humilitas; nam qui plenissime appetit intelligere qualis est, debet conspiciere, qualis non est, ut ex honorum forma metiatur ipse, quanto deserto bono deformis est. Lucem namque debet conspiciere, qui vult de tenebris indicare. Lumen intelligentiæ humilitas aperit, Sapientia abscondit. S. GREG. in *Moral.*

Curiositatem in alienis moribus inspiciendi vitare, nam ut Sanctus Prosper ait, tamdiu quis peccata sua, quæ nosse et flere debet, ignorat, quamdiu curiose aliena considerat.

ASCETICA.

Tria sunt præcipue, quæ de sui cognitione bene observare debet Asceta. Primum est, in quo consistat vera sui cognitio. Qua in re facem egregie præfert S. Ambrosius sic discurrens: Quid est se noscere? nisi ut scias unusquisque hominem ad imaginem et similitudinem Dei factum, rationis capacem, qui terram suam excolere, tamquam bonus agricola debeat, aratro quodam et falce sapientiæ, ut vel dura scindantur, vel luxuriantia recidantur, qui inferiorem sui portionem animi imperio debeat gubernare? Unde etiam in lege scriptum est: Attende tibi, ne fiat verbum absconditum in corde tuo. Tibi, inquit, attende; non utique dicit pecuniæ tuæ, non possessionibus tuis, non viribus corporis, sed animæ ac menti tuæ; unde omnia consilia, facta, cogitationesque manant. Tibi ergo attende ibi, ubi potius esse te nosti. S. AMBR. S. II, in *Ps. cxviii.*

Alterum est, ut magnam concipiat æstimationem de hæc cognitione, quam quidem haud

difficiliter concipiet, si meminerit, eandem merito ab antiquis Patribus pro fundamento totius ædificii spiritualis habitum esse, ut ipse ex qua vera et genuina humilitas, sine qua nec charitas, nec ulla alia virtus subsistere diu potest. Adde quod, teste Aristotele, difficillimum, atque adeo pulcherrimum quoque sit cognoscere seipsum. ARIST. I. II *Magn. mor.*

Tertium est, ut solidam quoque praxim cognoscat, acquirendi et exercendi hanc sui cognitionem, quam quidem duplici modo consequi potest, nempe vel per comparationem sui cum Deo, aut cum aliis hominibus, maxime iustis et perfectis, ut supra, S. Ignatium docuisse diximus; vel per accuratam considerationem propriarum infirmitatum et imperfectionum, ut Innocentius Pontifex docuit sequentibus verbis: O vilis conditionis humanæ indignitas! O indigna villitatis humanæ conditio! Herbas et arbores investigat, illæ de se produunt flores, et frondes, et fructus, et tu de te lendes, lumbricos, et pediculos. Illæ de se effundunt oleum, vinum, et balsamum, et tu de te sputum, et urinam, et sterces. Ille de se spirant suavitatis odorem, et tu de te reddis abominabilem fetoris. Qualis arbor, talis fructus, non enim potest arbor bona malos fructus facere.

CONCEPTUS PRÆDICABILES.

Ex occasione thematis: « Homo natus de muliere, brevi vivens tempore, repletur multis miseriis. » JOB. XIV.

Possunt miserie totius vitæ humanæ explicari. Et 1. quidem ea, quæ cuique ætati propriae sunt, nempe, respectu *Infantia*, impotentia, et rationis carentia; respectu *Adolescentia*, inclinatio seu facilitas ad faciendum malum, et difficultas in faciendo bono; respectu *Juventutis*, periculum huius in electione status, in quo tam multi aberrarunt, et quotidie aberrant; respectu *Virilis ætatis*, sollicitudo in regenda et alenda familia, statuque suo tuendo; respectu *Senectutis*, languor et rerum omnium fastidium. 2. Demonstrari potest, quæ miserie omnibus his ætatibus communes sint, nempe, respectu corporis, necessitas cibi, potus, ac somni (de quibus recte Thomas Kempensis dixit: Vere miseria est, vivere super terram. Quanto

homo voluerit esse spiritualior, tanto præsens vita fit ei amarior; quia sentit melius, et videt clarius humanæ corruptionis defectus. Nam comedere, bibere, vigilare, dormire, quiescere, laborare, et cæteris necessitatibus subjacere, vere magna miseria est, et afflictio homini devoto, qui libenter esset absolutus, et liber ab omni peccato. Lib. I, c. XII, § 2.

Labor, morbi, dolores, mors; respectu *animæ*, perpetua pugna, perpetuum salutis periculum, perpetuus lapsus; ratione quorum omnium merito quisvis cum S. Job exclamavit: Tædet animam meam vitæ meæ, dimittam adversum me eloquium meum, loquar in amaritudine animæ meæ. Dicam Deo: noli me condemnare. Job. x, 1.

Ex occasione thematis: « Tu quis es? » JOB. I, 20.

Ostendi potest, quomodo quisvis ex se utiliter et frequenter querere debeat, quis sit secundum triplicem statum. 1. Secundum *Naturam*; ut meminerit, se esse rationalem creaturam, atque adeo vitam rationi conformem ducere debere, ne illam severam S. Chrysostomi increpationem audire cogatur: Hominem te agnoscere nequeo, cum nempe ut asinus recalcitres, lascivias vero ut taurus, tamquam equus post mulieres hinnias, ventri ut ursus indulgeas, ut mulus carnem impingues, et malum memoria teneas ut camelus. Porro rapias quidem ut lupus, ac ut serpens irascaris, ferias ut scorpius, sis subdolos ut vulpes, nequitia venenum tamquam aspis et vipera serves, ac sicut malignus Daemon Fratres impugnes. Quomodo te cum hominibus connumerare valeo, talis in te naturæ signa cum non intuear? S. CHRYS. s. XXIII *ad. Popul.*

2. Secundum *Religionem*; ut meminerit, se esse Christianum, et proinde illam Sancti Jacobi sententiam sibi applicet: Quid proderit, Fratres mei, si fidem quis dicit se habere, opera autem non habeat? JAC. II, 14. Nam, ut recte S. Augustinus dixit, *Christiani nominis* non sola dignitas facit Christianum, nihilque prodest, quod aliquis *Christianus* vocetur in nomine, si hoc non ostendit in opere. S. AUG. s. XXVIII, *de SS.*

3. Secundum *Statum* seu *Officium*; ut meminerit se spectaculum factum esse Deo, Angelis, et hominibus, atque adeo operam det, ut personam suam ad exemplum Christi ita sustineat, ut dici de eo perinde possit: « Bene omnia fecit. »

Ex occasione thematis: « Et Jesus proficiebat sapientia, et ætate, et gratia apud Deum et homines. » LUC. II, 53.

Potest dicere concionator, multum sollicitus esse quosdam homines, ut veram sui effigiem quoad corpus obtineant, utilius vero justiusque sollicitos fore de effigie vera animi obtinenda, facem autem se cuique in præsentii concione oblaturum, eamque non aliam esse, quam memorabilem illam pii Ascetæ sententiam. *Tantum proficies, quantum tibi vim intuleris.* Lib. I de *Imit. Christi*, c. XXV, § ult.

Ostendat ergo veritatem hujus axiomatis triplici ratione. 1. Auctoritate Scripturæ sacre mire hæc victoriam sui commendantis, maxime in Apocalypsi, ubi promittit Deus, quod ei, qui vicerit, daturus sit nomen novum, manna absconditum, vestimenta alba, edere de ligno vitæ, non ledi a morte secunda, potestatem super gentes, non deleri nomen ejus de libro vitæ, columnam esse in templo Dei, scribi super eum nomen Dei sui, sedere secum in throno. 2. Auctoritate Virorum sanctorum ex hoc judicio præcipue profectum cuiusque metientium; id quod de S. Ignatio maxime refertur, ut qui perpetuo suis occinebat: *Vince te ipsum*; ita ut S. Franciscus Xaverius idem faciens, cum aliquando causam tam frequenter repetitæ hujus doctrinæ rogaretur, non aliam reddiderit, quam quod hæc doctrina S. Ignatii sit, et si fiat, sufficiat. Potest etiam afferri in confirmationem testimonium Ludovici Blosii dicentis, si duo in campo ambularent, et alter florem a se conspexisset decerperet, alter ad vincendum se abstinere a decerpente, hunc tanto intervallo in merito imparem fore, quanto cœlum a terra distat. 3. Ratione quoque id confirmet dicendo, quod cum profectus hominis in charitate Dei consistat, hanc autem nihil magis impedit, quam amor et timor inordinatus rerum sensibilium (quam ob causam veteres Philosophi sapientiam in abstinentio et sustinendo stiam esse putabant) si autem per tui victoriam maxime expugnetur, recte concluditur, tantum quemque proficere, quantum sibi ipsi vim intulerit. Quem in finem practicus exemplis ostendi potest, quomodo sanctissimi quique Viri vim sibi intulerint, et eorum exemplum auditores imitari possint.

MISCELLANEA.

QUALITAS.—Cognitio sui et bonitas Divina sunt quasi scala Jacob, cujus pars una terra affixa erat (et hæc est sui cognitio) altera cœlum attingebat, scilicet Divina misericordiæ thronum, per quam proinde Angelorum more ascendere et descendere debemus, ita ut ad pusillanimitatem ob defectus nostros incitati, ascendamus ad Divinam misericordiam; sublatis vero encomiis ad nostri cognitionem descendamus. *RODR.* p. II, tr. III, c. VIII.

NECESSITAS.— Interrogatus quidam senex a Fratre, quæ causa esset, cur ita Fratres suos semper judicaret? respondit: Quia nequum teipsum cognovisti; nam qui se ipsum novit, Fratrum vitia non respicit. *VITA PP. I. X.* c. XCIV.

Deprehendas te oportet ante, quam emendes, recte jam olim dixit Seneca. *SEN.* ep. XXVII.

Idem alibi clamat: O egregiam artem! seis rotunda metiri, in quadratum redigis, quæcumque formam acceperis; intervalla siderum dieis, nihil est, quod in mensuram tuam non cadat. Si artifex es, metre hominis animum, die, quam magnus sit, quam pusillus sit. Seis, quæ sit recta linea? Quid tibi prodest, si, quid in vita rectum sit, ignoras? *IDEM.* ep. LXXXVIII.

Et iterum alibi: Hoc nos pessimos facit, quod nemo vitam suam respicit. *IDEM.* ep. LXXXIII.

Plato, ignorantiam sui vocabat genus improbitatis universæ; nosse autem seipsum, esse absolute sapere, ab eo omnem vite sapientiam, justitiamque pendere nec prudentem, bonum, aut felicem esse posse, qui seipsum non probe norit. *PLATO.* in *Phædo* et *Anatoribus*.

Xenophon dicebat eum, qui seipsum ignorat, neque ad regimen sui, neque ad familiæ et Reipublicæ gubernationem idoneum esse. *XENOPH.* l. IV.

UTILITAS.— Ad tertium cœlum ascenden- dum est per primum et secundum. Primum autem cœlum est cognitio sui, secundum cognitio Dei. Hinc S. Bernardus: Gradus, inquit, ad notitiam Dei est cognitio tui, et ex imagine sua, quæ in te renovabitur, ipse videbitur. *S. BERN.*

Demonax interrogatus, quando philoso-

phari inciperet? Quando meipsum cognosco, respondit. *LANGIUS.* in *Polyanth.*

Philemon dicere solebat: Homo cum sis, id fac semper intelligas, et semper eris homo. *IBIDEM.*

Breviter et sapienter Juvenalis, cecinit:

E cœlo descendit quibus *ταράχης*
Figendum, et memori tractandum pectore.

JUVENAL. Sat. XI.

JUCUNDITAS.— Christus S. Catharinæ Senensi dixit: Filia, si noveris, quis ego sim, et quæ tu sis, beata eris. Ego sum, qui sum, tu es, quæ non es. Hæc cogitatione freta facile conteres omnes laqueos inimici. Et vero quomodo quis persuadeat nihilum aliquid laudis promereri? *SCURIUS.* *Vita.*

Thales dicere solebat, difficile esse, noscere seipsum, sed beatum. Et hanc esse vitam secundum naturam. *LANGIUS.* in *Polyanth.* v. eodem.

Aristoteles affirmabat, difficillimum esse seipsum cognoscere, sed suavissimum. *ARIST.* c. II, *II agn. mor.*

AXIOMATA.

Christe, sciant quæcumque alii, mihi sufficit una: Cognitioque tui, cognitioque mei. *ANONYM.*

Tecum habita, et noris quam sit tibi curta supellex. *PERSIUS.* l. IV.

Nemo minus notus, quam quisque sibi. *S. CHRYS.*

Is maxime se novit, qui se nihil putat, quia hoc veritati maxime congruum est.

Ut nemo in sese tentat descendere nemo,
Sed præcedenti spectatur manica tergo.
PERSIUS.

Qui multum foris, raro domi est.

AUCTORES.

Alphonsus Rodriguez, p. II, tr. III, c. vi, VII, VIII et IX.

Jacobus Alvarez, tom. II, l. IV, p. II.

Joannes Pelecius, *de offic. Hominis Religiosi*, l. II, c. X.

Joannes Buseus, in *Vividario*, verbo *Cognitio sui*.

Josephus Langius, in *Polyantha*, verbo *Cognitio et notitia sui*.

Henricus Engelgrave, *Emblem.* IV, in Dominicæ, 3 Adventus.

Ludovicus Granateasis, in *Loeis communibus*, f. 616.

COMMUNIO.

EX S. SCRIPTURA.

QUALITAS.— Beneficentiæ et Communione nolite oblivisci. *HEBR.* XIII, 16.

Ubiunque fuerit corpus, illic congregabuntur et aquilæ. *MATH.* c. XXIV, 27.

Paratum panem de cœlo præstitisti illis. *SAP.* XVI, 20.

UTILITAS.— Frumento et vino stabili eam. *GEN.* XXVII, 38.

Quid enim bonum ejus est, et quid pulchrum ejus, nisi frumentum Electorum? *ZACH.* IX, 17.

Ece Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi. *JOAN.* I, 29.

Filii tui sicut novellæ olivarum in circuitu mense tuæ. *PS.* CXXVII, 3.

Parasti in conspectu meo mensam adversus eos, qui tribulant me. *PS.* CXXV.

Transibit enim Dominus percutiens Ægyptios; cumque viderit sanguinem in superliminari, et in utroque poste, transcendet ostium domus, et non sinet percussorem ingredi domos vestras, et ledere. *EXOD.* XII, 23.

Faciet Dominus exercituum omnibus populis in monte hoc convivium vindemiæ. Et præcipitabit in monte isto faciem vinculi colligati. *ISAI.* XXV, 5.

Et cognoverunt eum in fratione panis. *LUCE.* XXIV.

Quotiescumque manducabitis panem hunc, et calicem bibetis, mortem Domini annuntiabit. *I COR.* XI.

Caro mea vere est cibus et sanguis meus vere est potus. *JOAN.* V.

JUCUNDITAS.— Paratum panem de cœlo præstitisti eis, omni delectamentum in se habentem, et omnis saporis suavitatem. *SAP.* XVI, 20.

Sicut adipe et pinguedine repleatur anima mea, et labiis exultationis laudabit os meum. *PS.* LXII.

Quam magna multitudo dulcedinis tuæ, Domine, quam abscondisti (id est, in hoc Sacramento abscondite tribuisti, ut S. Bernardus exponit) timentibus te! *PS.* LXX.

De petra melle saturavit eos. *PS.* LXXX.

Substantia tua dulcedinem tuam, quam in Filios habes, ostendebat; et deserviens

uniuscujusque voluntati, ad quod quisque volebat, convertebatur. *SAP.* XVI, 21.

DISPOSITIO.— Mundamini, qui fertis vasa Domini. *ISAI.* LII.

Super triticum et vinum ruminabunt. *OSEE.* VII.

Probet autem seipsum homo, et sic de pane illo edat, et de calice bibat. *I COR.* XI.

Sic autem illum comedetis: Renes vestros accegetis, et calceamenta habebitis in pedibus, tenentes baculos in manibus. *EXOD.* XII.

Accepto corpore Joseph, involvit illud in sindone munda. *MATH.* XXII.

Domine, non sum dignus, ut intres sub tectum meum, sed tantum die verbo, et sanabitur puer meus. *IBIDEM.* VIII.

INDIGNA COMMUNIO.— Quicumque manducaverit panem hunc, vel biberit calicem Domini indigne, reus erit corporis et sanguinis Domini. *I COR.* I.

Qui manducat et bibit indigne, judicium sibi manducat et bibit, non judicans Corpus Domini. *IBIDEM.*

Amice, quomodo huc intrasti, non habens vestem nuptialem? Tunc Rex dixit ministris: Ligatis manibus et pedibus ejus, mittite eum in tenebras exteriores. *MATH.* XXII.

Loquere ad Aaron et filios ejus, ut caveant ab his, quæ consecrata sunt Filiorum Israel, et non contaminent nomen sanctificatorum mihi, quæ ipsi offerunt; ego Dominus, die ad eos, et ad posteros eorum: Omnis homo, qui accesserit de stirpe vestra ad ea, quæ consecrata sunt, et quæ obtulerunt Filii Israel Domino, in quo est immunditia, peribit coram Domino. *LEV.* XXII.

Anima polluta, quæ ederet de carnis hostiæ pacificorum, quæ oblata est Domino, peribit de populis suis. *LEV.* XXVII, 20.

Post bucellam intravit in eum Satanas. *JOAN.* XXIII.

EX SS. PATRIBUS ET DOCTORIBUS.

DISPOSITIO.— Rogo, ut audias prudentiam serpentis; serpens enim, cum conperit ire ad bibendum, antequam veniat ad fontem evomit omne venenum; imitare ergo et tu, clarissime, hunc serpentem in hac parte, ut, antequam venias ad fontem, id est, Communionem